

Вибори відбулися за низької явки

Станом на 20:00 25 жовтня явка виборців на місцевих виборах в Україні склала 37 відсотків, що на десять відсотків менше, ніж на місцевих виборах 2015 року. Найактивнішими виявилися виборці у західних областях. Про це повідомив голова Центральної виборчої комісії Олег Діденко. Він зазначив, що найвищий показник явки - 46,77% - зафіксований у

Тернопільській області, найнижчий - 31,67% - у Донецькій області. «У цілому, простежується тенденція, що на Заході і в Центрі України явка була децю вищою, ніж на Сході та Півдні країни. Остаточна інформація (щодо явки виборців – ред.) буде узагальнена Центральною виборчою комісією та оприлюднена на офіційному веб-сайті», - додав Діденко.

Третина виборців проігнорували опитування від Зеленського

За результатами опитування соціологічної групи «Рейтинг», третина українців, які голосували на місцевих виборах, проігнорувала п'ять питань від Президента Володимира Зеленського. При цьому думки опитаних і тих, хто не відповідав на питання, здебільшого тотожні.

Зокрема, серед тих, хто взяли участь в опитуванні, 81% - підтримують ідею довічного ув'язнення за корупцію у великих розмірах, 63% тих, хто не брав участі в опитуванні, - також підтримують цю ідею. 45% відповіли, що виступають за створення ЗВТ на Донбасі і підтвердили це в дослідженні Зеленського. Поділяють думку і 33% тих, хто не голосував. Питання щодо 300 депутатів підтримали 95% тих, хто відповідав, і 81% тих, хто проігнорував опитування. Підтримують легалізацію медичного канабісу 70% опитаних і 52% тих, хто не голосував. 78% опитаних, виступили за ініціативу щодо перегляду положень Будапештського меморандуму, 56% тих, хто не відповідав, - також поділяють цю думку.

Найбільша в Україні зернова баржа доставить перший вантаж Agrosектор

Найбільша в Україні зернова баржа, побудована в Ізмаїлі для агрохолдингу «АгроВіста» і спущена на воду наприкінці вересня, прибула до місця своєї прописки в Світловодськ, де знаходиться річковий термінал компанії.

Шлях з Ізмаїлу до Світловодська зайняв майже п'ять днів, повідомляє «ПроАгро Груп» з посиланням на AgroTimes. «Через море десь 16-17 годин. П'ять годин по Дунаю з Ізмаїлу до виходу в море. Весь інший час - це по річці Дніпро, від гирла і до Світловодська», - розповів капітан буксиру «Гермес» Юрій Широченко. Вже цього тижня баржа доставить в Миколаївську область свій перший вантаж - 6 тис. тонн кукурудзи. Для переміщення такого обсягу зерна довелося б наймати

близько трьох сотень фур або вантажити майже два залізничні маршрути, тобто близько 100 вагонів. «Власний флот - це продовження річкової інфраструктури. Тому можна сказати, що в 2012 році, коли ми практично закінчили будівництво цього терміналу, ми вже знали про те, що нам треба будувати свій власний флот. Баржа може перевозити 6 тисяч тонн зернових на глибині 3,8 метра, тобто це ті глибини, які є на Дніпрі. Тут у Світловодську вона буде забирати 4 тисячі тонн і далі дозавантажуватись у Дніпрі», - розповів директор ТОВ «Світловодський річковий термінал» Юрій Скічко. Здебільшого баржа, яка має клас «річка-море» доставлятиме зернові вантажі до портів Миколаєва та Одеси. «АгроВіста» перевозитиме нею кукурудзу, пшеницю, ячмінь - все те, що вирощують аграрії Кіровоградщини.

Держпідтримка-2020: триває прийом і розгляд документів на отримання дотацій аграріями

Триває прийом документів на отримання державної фінансової підтримки суб'єктами господарювання, які провадять свою діяльність у агропромисловому комплексі. У 2020-му році державні дотації надаються на підтримку розвитку пріоритетних галузей АПК, зокрема, тваринництва, садівництва, фермерства, сільськогосподарського машинобудування.

Крім того, аграрії активно користуються програмою зі здепешлення кредитування, що сприяє залученню додаткового фінансування в сільськогосподарську галузь.

Так, продовжується прийом документів за програмою «Державна підтримка розвитку тваринництва та переробки сільськогосподарської продукції», зокрема:

до 15 листопада поточного року до Комісії Мінекономіки - відшкодування вартості тваринницьких об'єктів;

до 15 листопада поточного року до Комісії Мінекономіки - відшкодування вартості об'єктів із зберігання та переробки зерна.

Також продовжується прийом документів за програмою «Фінансова підтримка розвитку садівництва, виноградарства та хмелярства», зокрема:

до 1 листопада поточного року обласній Комісії - для відшкодування вартості саджанців, шпалери, краплинного зрошення;

до 1 листопада до Комісії Мінекономіки - для відшкодування вартості будівництва об'єктів, придбання ліній, техніки та обладнання.

До 31 жовтня поточного року триває прийом документів до регіональних відділень Укрдержфонду на отримання

безповоротної фінансової допомоги за напрямом «Фінансова підтримка розвитку фермерських господарств» для новостворених ФГ (перші три роки після його створення).

Також продовжується приймання та розгляд документів за бюджетною програмою «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників» за напрямом «Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва».

Так, заявки приймаються:

до 5 грудня поточного року - за с/г техніку і обладнання, придбаних до 1 грудня поточного року;

до 1 квітня наступного року - за с/г техніку і обладнання, придбаних з 1 грудня поточного року.

Крім того, у Мінекономіки триває прийом заявок про включення до Переліку техніки та обладнання, вартість яких частково компенсується за рахунок бюджетних коштів:

до 31 жовтня поточного року - про включення до переліку в поточному році;

з 1 листопада поточного року - про включення до переліку в наступному році.

Також за напрямом «Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здепешлення кредитів» компенсація надається щомісячно, виходячи із сум фактично сплачених позичальниками уповноваженому банку відсотків за користування кредитами за відповідний період.

Відшкодування за рахунок коштів поточного бюджетного року можна отримати за фактично нараховані та сплачені відсотки за користування кредитами за січень - жовтень поточного року.

Потужний бізнес-партнер чи загроза для України

Товарообіг агропродукцією між Україною і Китаєм за I півріччя 2020 року сягнув \$2,7 млрд. А експорт – \$2,4 млрд (основними експортними позиціями були кукурудза, соняшниковий шрот і соняшникова олія). AgroPolit.com з'ясував роль України в китайських стратегічних торговельних планах.

Китайська модель економіки передбачає активне втручання держави в економічні процеси, зокрема прями та непрямі субсидії окремим підприємствам і цілим галузям, що призводить до спотворення цін і надлишкових потужностей на світовому ринку. Таких висновків дійшли аналітики Федерального об'єднання німецької промисловості (BDI).

Наприклад, за їхнім ствердженням, ділові кола Німеччини кардинально змінили погляд на Китай і економічну співпрацю з ним у 2019 році. Захоплення з приводу перспектив величезного ринку КНР і припливу китайських інвестицій в європейську економіку поступилися місцем серйозному занепокоєнню через наростання глобальної експансії, керованої з Пекіну. І це все на тлі конфлікту інтересів між США та Китаєм.

Офіційний Пекін створює власну політичну, економічну і суспільну модель, «одночасно впливаючи завдяки своїй зростаючій економічній могутності на інші ринки, а також на міжнародний економічний порядок», вказує BDI. Представники організації приходять до ключового висновку: між китайською моделлю «економіки з сильним державним впливом» і «ліберальними ринковими економіками» почалася «конкуренція систем».

Стратегічний документ формулює понад 50 рекомендацій для політиків Європи. Вони поділяються на чотири центральні пропозиції: посилення конкурентоспроможності в Європі; сильний і єдиний ЄС; ефективні інструменти для захисту ринкового економічного порядку; тісніша міжнародна комунікація з партнерами-одномумцями. Водночас вони наголошують, що діалог і тісна співпраця з Китаєм є бажаними, а економічне партнерство продовжує залишатися важливим пріоритетом. І тут на сцені з'являється Україна зі своїми інтересами, можливостями та прерогативами.

«Перед Китаєм стоїть проблема – це дефіцит продовольства у найближчі 10-15 років. Вони повністю вичерпали внутрішні ресурси для нарощування виробництва продовольства. Китаю стратегічно важливо знайти гарантоване джерело надходження харчової продукції. Україна – одна з країн, де вони можуть це зробити. Нині для них зайти в аграрний сектор

України – одне з ключових завдань і тема, якою вони готові активно перейматися. Є чимало прикладів роботи на цьому напрямку, як і питань – відкритих і закритих (деякі з них не обговорюються відкрито на політичному рівні, як-то, наприклад, питання ринку землі тощо).

Але нам варто готуватися до того, щоб мати контроль над ситуацією в таких питаннях, адже нарощування інвестицій, наприклад, в аграрну галузь, буде підштовхувати до пошуку важелів впливу на формування української політики», – пояснює один із мотивів китайської сторони депутат Верховної Ради України VIII скликання, голова Ради підприємців при Кабінеті міністрів України, президент Української аграрної конфедерації (УАК) Леонід Козаченко.

Важливим акцентом у співпраці між Китаєм та Україною, на думку Леоніда Козаченка, є розвиток логістичних проєктів, однак варто звертати увагу на деталі та умови.

«Розвиток логістичних напрямків для України – дуже важливе питання. Це важливо не тільки для розвитку АПК, а й інших секторів економіки. Тут варто пам'ятати і про морський, і про річковий транспорт, залізничний транспорт і автошляхи, будівництво автобанів, розвиток інфраструктури вздовж річок. Це і логістичний хаб, який вони хочуть робити в Одеській області (біля гирла Дунаю). Тож, якщо кошти на розвиток цих програм отримають українські компанії – це непогано для нас, якщо ж кінцевими бенефіціарами будуть китайські компанії, треба дуже уважно вивчати умови й обережно підходити до залучення таких організацій в економічне життя України», – заявив Леонід Козаченко.

Та чи все так добре і беззмарно у співпраці між Україною та Китаєм, чи не вийде так, що завдяки цьому проєкту Китай в обмін на свої пільгові кредити (а не прями інвестиції!) отримає участь своїх компаній в реалізації інфраструктурних проєктів, за допомогою яких експортуватиме

свою ж продукцію?

«Ми повинні чітко розуміти – це інвестиції чи спроба поглинання окремих секторів і сегментів виробництва? Наприклад, я не можу сказати, що сьогодні присутність Китаю аж занадто велика у сільському господарстві, але той факт, що Китай має потужний інвестиційний ресурс – про це відомо вже давно. Ніхто не відміняв їхньої стратегічної напрямку «Єдиний пояс, єдиний шлях». Вони створили приблизно 4 роки тому «Азійський банк розвитку», де 66 провідних країн світу стали учасниками і долучилися до фінансування цієї структури. Банк власними силами сформував капітал у розмірі \$4 млрд, плюс ще \$4 млрд додали оці 66 країн.

Тобто було залучено \$8 млрд на 10 років для інвестування програми з довгострокового кредитування в межах програми «Єдиний пояс, єдиний шлях». Правда, вже 2 роки з цих 10 пройшли. Програма має свої часові рамки. Але якщо частина цих коштів через інвестиції прийде в Україну, якщо вони будуть вкладені в інфраструктуру (наприклад, проєкт, який уже обговорювався: будівництво швидкісного залізничного полотна Одеса–Київ–Львів–Варшава–Берлін) – це буде дуже добре для України. Адже він дозволить зв'язати південні регіони України із західним світом, хоча сам проєкт є частиною довготривалої стратегії Китаю», – коментує для AgroPolit.com перспективи генеральний директор організації «Українська аграрна конфедерація» (УАК) Павло Коваль. За його словами, на даному етапі Китай, ведучи свою політику економічної експансії, не порушує будь-які закони міжнародного права, своєї країни чи тієї, куди вони заводять капітал. Однак це не означає, що Україні нічого не загрожує.

Якщо Україна буде об'єктом, а не суб'єктом геополітичної гри, якщо ми консервуватимемо сировинну економіку – нас усі будуть використовувати як територію, куди можна завести кошти й отримати

за рахунок інвестицій політичний вплив. Ми відчуваємо на собі подібний тиск з боку інших країн, то чому Китаю цього не зробити також? Україна цікава для КНР і з точки зору аграрного виробництва, і з точки зору логістичних можливостей та розбудови інфраструктури. І це все складові великої зовнішньої політики. На жаль, сьогодні досить високі шанси того, що в Україні може бути реалізований найгірший для нас сценарій», – припускає можливий розвиток подій Павло Коваль.

Важливим маркером у відносинах між Україною та Китаєм можуть стати умови, на яких представники Пекіну заходять на український ринок.

«З одного боку, нам потрібно мати інвестиції з Китаю. Але одна справа, якщо ми отримуємо кошти, наприклад, на розвиток аграрної галузі через українські компанії, в які Китай інвестує, але суб'єктом господарювання чи кінцевим бенефіціаром залишається українська сторона. І зовсім інше, якщо в Україну заходять китайські бенефіціари й інвестують в аграрну галузь – тут треба бути дуже уважними і контролювати кожен крок», – впевнений Леонід Козаченко.

За його словами, те що вони прагнуть усіма силами реалізувати цю стратегію, підтверджує досвід низки країн, які вже пройшли через це.

«Наприклад, Китай витратив в Африці величезні кошти та час, але невизначеність, відсутність конституційного ладу в африканських країнах все-таки не дали їм взяти повністю ситуацію під свій контроль. І хоча вони втратили там багато коштів і часу, але фактично не отримали бажаного. Тому, такі країни, як наша, як Казахстан, частково – Монголія (попри те, що там бракує умов для ефективного ведення сільгоспдіяльності) цікавлять Китай. У Казахстані, як і в Монголії, проблеми з перспективами розвитку сільгоспдіяльності, адже через кліматичні зміни там висихають озера й річки, але Китай все одно вкладає туди чималі кошти», – наводить приклади Леонід Козаченко.

За його словами, дуже багато грошей Китай вклав в російські регіони за Уралом (фактично викупивши там землю через асимільованих китайців). Ще після розпаду СРСР там почалася китайська експансія і, станом на сьогодні, чималий відсоток населення навіть розмовляє китайською, хоча і залишається з громадянством РФ.

«Тож Україні потрібно уважно вивчити досвід інших країн. З одного боку, нам не варто боятися використовувати китайські кошти, якщо вони йдуть на розвиток українських компаній (розбудова інфраструктури, зведення терміналів, тощо), а з іншого – потрібно дуже обережно ставитися до спроб державних і приватних китайських компаній зайти на український ринок», – попереджає Леонід Козаченко.

**Хто хоче зрушити світ,
нехай зрушить себе!**

Сократ

Історична драма «Чорнобиль» від телеканалу «НВО», яку жваво обговорював увесь світ, повернула тему радіації у інформаційне поле. 34 роки після аварії, здавалося б, достатньо часу, аби страх переварився. Але він живе донині, хоч і локалізований у свідомості межами 30 кілометрової зони відчуження. Однак радіація куди ближча до нас, ніж можемо уявити. 28 вересня оперативники Служби безпеки України арештували у Львові чоловіка при спробі продажу за 40 тисяч гривень 17 джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ). Будь-яка спроба продажу радіоактивних матеріалів одразу потрапляє в поле зору спецслужб. Зацікавленими покупцями можуть виявитися якраз правоохоронці. Тому за свої дії чоловіку доведеться відповісти за 265 статтею Кримінального кодексу. Скоріше за все, він пару років проведе за ґратами. Тому техногенна радіація – це не лише аварія на ЧАЕС. І знання про те, як реагувати та правильно діяти у випадку виявлення джерела іонізуючого випромінювання, потрібно сьогодні мати.

Куди бігти, кому здаватись?

Давайте розглянемо чисто гіпотетичну ситуацію. Звичайна людина звернула увагу на предмет із значком радіаційної небезпеки, який хтось коли опинився серед хламу в гаражі чи дворі. Або випадково натрапили на нього в металобрухті, зруйнованому цеху підприємства, підвалі, звалищі. Місце знахідки не має значення. Логічно постає питання – як діяти? Можна, звісно, махнути рукою. Мовляв, лежало собі роками, і ще полежить. А раптом предмет потрапить до рук дітям? Чи якомусь «кулібіну», котрий вирішить його розібрати? Тоді що?

Людмила Богдан – фахівець з підтримки експлуатації атомних станцій та начальник департаменту радіаційної безпеки компанії «НТ-Інжиніринг» стверджує, що «... все залежить від радіоактивного елемента, який знаходиться в джерелі. Якщо випромінювання потужне, то людина, потрапивши в поле дії, може отримати радіаційні опіки. А це важка травма, яку примочками не вилікуєш. Якщо джерело малопотужне і мікрочастинки з повітрям опиняться у легенях, чи осядуть у шлунку, то повільно але невпинно опромінюватимуть клітини, змушуючи їх мутувати. І в обох випадках це може стати призвідником онкологічних захворювань.» Отже, для власної безпеки ДІВ ніколи не варто розбирати і доречно правильно позбутися. Згідно з опитуванням, яке в Дніпропетровській області провів Київський міжнародний інститут соціології, переважна більшість громадян відповіла, що, виявивши підозрілий предмет з ознаками радіоактивності, звернуться до Державної служби України з надзвичайних ситуацій (61%) або поліції (41%). Завдання поліції – організація периметру, евакуація людей за

На Дніпропетровщині триває інформаційна кампанія з радіаційної обізнаності та контролю «КРОК до безпеки» від Чорнобильського інституту досліджень та розвитку.

Небезпечні ДІВ

Техногенна радіація поруч. Хто допоможе?

потреби, охорона знахідки та з'ясування походження джерела іонізуючого випромінювання. Правоохоронці запевнили: також мають дозиметри, але їх замало для великої області. Тому співробітник поліції може хіба візуально, за маркуванням пересвідчитись, що виявлений предмет небезпечний. За словами Михайла Ішичкіна – головного фахівця відділу інженерно-технічних заходів та оповіщення ГУ ДСНС України у Дніпропетровській області, «рятувальники є лише однією з ланок у розробленому механізмі реагування. Коли ДСНС отримує повідомлення, ми виїжджаємо на місце і з дозиметрами робимо зовнішній огляд підозрілого об'єкта для убезпечення людей та виявлення масштабів можливого забруднення. А от аналізувати вміст джерела чи переміщувати його – то вже робота інших служб. Про виявлення ДІВ Поліція та ДСНС обов'язково повідомляють оперативного чергового управління Цивільного захисту області та місцеві органи влади, залучаються Державна екологічна інспекція, Дніпропетровський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України, Центральна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки, Державний міжобласний спецкомбінат «Об'єднання «Радон».

Що таке «Радон»?

Довідка: Державне спеціалізоване підприємство «Об'єднання «Радон» це 5 комбінатів, які займаються зберіганням радіоактивних відходів, отриманих внаслідок ведення промислової діяльності. Дніпропетровський комбінат почав працювати в 1961 р. і обслуговує 5 областей України: Дніпропетровську, Запорізьку, Луганську, Донецьку та Кіровоградську.

Керівник Дніпровської міжобласної філії «Об'єднання Радон» Віктор Олександрович Свідерський малопублічний. Однак, зачувши про тему, яку хочемо порушити, з радістю погодився на зустріч.

- Про ядерну безпеку у нас говорять виключно в розрізі Чорнобиля, а це не правильно. Адже в області - сотні промислових підприємств, які володіли і володіють тисячами джерел іонізуючого випромінювання. Спеціалісти, котрі з ними працюють, знають, як це робити правильно і з мінімальною шкодою для здоров'я. Коли у ДІВ закінчується термін експлуатації, він стає радіоактивним відходом. Ми приїжджаємо, забираємо його та транспортуємо до сховища. Це наша планова робота. Трапляються й ситуації, коли ми вилучаємо втрачені ДІВ. Звичайні люди до нас напругу ще не зверталися, найчастіше повідомляє поліція або місцева влада. Цього року ми тричі утилізували покинуті ДІВ.

- Чи маєте достатньо обладнання для ідентифікації та роботи з ДІВ?

- За останні 10 років ми отримали дуже багато міжнародної допомоги. Сьогодні маємо навіть власний мобільний спектрометр, який дозволяє на місці визначити який радіоактивний елемент у виявленому джерелі. Тобто, коли відбувається якась аварія, бригада спрацювала і вилучила радіоактивний матеріал, ми знаємо, що веземо, як із ним правильно працювати, на якій відстані знаходиться, які потрібні захисні заходи.

За словами Віктора Свідерського, зараз в Україні діють світові стандарти зберігання радіоактивних

відходів у спеціальних контейнерах. Вони проходять жорсткі випробування на стійкість до вогню, механічних деформацій, герметичність, дію хімічних речовин. Це дозволило раціональніше використовувати площу сховища. Якщо за старим технологіями у підземні колодязі могло вміститися близько 10 ДІВ, то контейнер здатен сховати до 40.

Безпека понад усе

Детально описуючи систему реагування на факти виявлення радіоактивних елементів чи приладів з ядерними технологіями, ми не ставимо за мету посіяти страх чи породити нову хвилю радіофобії. Навпаки. Хочемо показати, що в області діє відпрацьований механізм подолання техногенних аварій з радіацією. Є фахівці з досвідом, є обладнання та технології, які дозволяють контролювати таку страшну радіацію. От тільки справа за малим. Не бути байдужими. Будь-який предмет із значком радіаційної небезпеки – річ вбивча. У господарстві така точно ніколи не знадобиться. А от шкоди може наробити великої. І наостанок. Добровільне повідомлення про радіаційні матеріали не карається законом. За таких обставин всі фінансові витрати за вивезення та захоронення джерел іонізуючого випромінювання здійснюються із резервних фондів місцевих органів влади. Як кажуть у народі: «Дякую Боже, що забираєш грошіма».

Служба порятунку ДСНС України: 101

Поліція: 102

Гаряча лінія проекту «КРОК до безпеки»
0800 21 41 61

Як правильно укласти договір оренди землі

Ряд норм в Земельному кодексі України № 2768-III, який набрав чинності - від 01.01.2002 р.; Закон України «Про оренду землі» № 161-XIV від 22.10.1998 р.; Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2004 р. №220 «Про затвердження Типового договору оренди землі»;

Ряд норм в Цивільному кодексі України № 435-IV від 01.01.2004 р.; Інші нормативно-правові акти, котрі побічно стосуються деяких аспектів договорів по оренді землі, наприклад: Конституція України, Податковий кодекс України, Господарський кодекс, Закон України «Про державну реєстрацію прав на нерухоме майно та їх обтяжень», і. т. д.

Загальні правила оренди земельної ділянки та форма договору

Отже, договір про оренду землі - це угода двох сторін про тимчасове користування земельною ділянкою за плату. Договір обов'язково укладається письмово. Нотаріальна форма даного договору не обов'язкова, однак може мати місце - якщо хоча б одна сторона на цьому наполягає, так, в кінці 2019 року, Верховна Рада України, прийняла закон про протидію рейдерству (№ 340-IX), яким внесла ряд змін, що торкнулися навіть оренди землі. Тепер, власник земельної ділянки може встановити «обов'язковість нотаріального посвідчення договору оренди» на рівні Державного реєстру прав на нерухоме майно (далі - «Реєстр») - шляхом подання відповідної нотаріальної заяви держреєстратору. Такий крок власника, буде зобов'язувати сторони договору оренди завжди засвідчувати його нотаріально.

Законом встановлено ряд істотних умов договору оренди землі. Чому це важливо - згідно з частиною 1 статті 638 Цивільного кодексу України - договір вважається укладеним, якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору. Оскільки обов'язкова письмова форма - всі істотні умови повинні бути прописані в тексті цього договору. Істотними є такі умови: для всіх договорів оренди землі: Предмет договору - тобто, земельна ділянка (її кадастровий номер, місце розташування та розмір); Дата укладення та термін дії договору оренди; Орендна плата: а саме - розмір, спосіб і порядок розрахунків, терміни і порядок внесення, індексація, перегляд і відповідалність статтею 33 Закону; За якими одна зі сторін наполягає дійти згоди.

Якщо договір, укладений до 16.01.2020 р і на землі розміщені будівлі - то при його переукладанні договір обов'язково повинен містити умови, передбачені статтею 33 Закону «Про оренду землі» (переважне

право орендаря на укладення договору на новий термін) і статтею 126-1 Земельного кодексу (простою мовою, там йдеться про автоматичну пролонгацію);

Якщо договір укладається суб'єктами госпдіяльності - рекомендується прописати вартість об'єкта, порядок розподілу амортизаційних витрат і порядок відновлення майна, повернення та викупу (стаття 284 Господарського кодексу України);

Якщо в договорі передбачаються умови щодо охорони і поліпшення об'єкта оренди, до договору обов'язково додається угода щодо відшкодування орендарю витрат на такі заходи;

Якщо договір укладено в порядку обміну правами користування земель с / г призначення (це специфіка оренди масивів земель с / г призначення) - обов'язково вказується договір, замість якого він укладений;

Якщо договір оренди укладено під полезахисні лісові смуги - умови для утримання та збереження таких смуг, забезпечення виконання ними функцій агролісотехнічної меліорації.

Часто у сторін виникає питання щодо типового договору оренди землі, затвердженого КМУ. Чи потрібно повністю дотримуватися тексту такого при укладенні договору оренди земельної ділянки 2020 року? Практика цього питання зводиться до того, що дотримання тексту типового договору рекомендується (тим більше, що в 2020 році такий типовий договір був приведений у відповідність з останніми змінами), однак, умови, прописані в ньому, можуть бути конкретизовані сторонами за їх спільним рішенням. Основною вимогою залишається необхідність прописати в договорі істотні умови, які ми розглядали вище.

Сторони угоди: як розірвати договір з орендарем паю

Орендодавцем можуть виступати як власники землі, так і особи, уповноважені ними, або законом (так, у випадках відсутності у власника землі спадкоємців, які прийняли спадщину - орендодавцем може виступати управитель спадщини).

Орендарями ж - органи державної влади, місцевого самоврядування, фізичні, або юридичні особи (як резиденти, так і нерезиденти), і навіть, інші держави.

Будь-яку зі сторін можуть представляти уповноважені особи. У таких випадках, необхідно перевіряти документи, що підтверджують повноваження такої особи, що дозволяють їй взяти землю в оренду, або передати її в оренду.

На що звернути увагу орендарю

Перше - перевірити право власності на землю у контрагента. Це можна зробити, як на сайті Міністерства юстиції України (в кабінеті електронних сервісів) - отримавши інформаційну довід-

ку з Реєстру, так і через Публічну кадастрову карту України - знайти землю по кадастровому номеру, і у спливаючому вікні вибрати «Інформацію про право власності». Так само рекомендується взяти у контрагента завірені ним копії документів на землю.

Зверніть увагу - земельна ділянка повинна бути сформованою - тобто, на неї повинен бути кадастровий номер. Реєстрація права оренди на несформовану землю - юридично неможлива.

Друге - орендарю важливо, щоб земля була якомога чіткіше ідентифікована в договорі. Так, крім фіксації обов'язкових істотних умов (кадастрового номера, місця розташування і розміру ділянки), можна прикласти до договору витяг з Держземкадастру (його може взяти власник). Там будуть вказані, і обтяження, і кадастровий план земельної ділянки (з чіткими межами ділянки), і цільове призначення, і розміри землі.

Укладаючи договір за формою типового - орендар вже не забуде зафіксувати важливі відомості про землю - адже заповнюючи форму, потрібно вказати, і дані по землі, і дефекти, і права третіх осіб, і наявність на землі будівель, і нормативно-грошову оцінку для розрахунку податку, і т.д.

Якщо право на дострокове розірвання не передбачено договором, просто так, за бажанням сторони розірвати його в односторонньому порядку не можна. Для цього повинні бути вагомі підстави (припустимо невиконання зобов'язань стороною, або при пошкодженні земель, що перешкоджає оренді), рішення суду, або ж - згода другої сторони.

Орендарі, зверніть увагу - якщо договір розривається за Вашою ініціативою, і причиною не є порушення орендодавця - то оренду плати закон дозволяє вимагати з Вас ще рік, а для земель с / г призначення - 6 місяців - за винятком випадків, коли на землю знайшовся новий орендар, згодний на ті ж умови.

На що варто звернути увагу орендодавцю

Орендодавцю не варто забувати: Про своєчасну передачу землі; Про зобов'язання попередити клієнта про дефекти, специфічні властивості землі і про права третіх осіб на землю; на нього покладено реалізацію прав третіх осіб (припустимо, якщо встановлено сервітут - забезпечувати прохід, проїзд земельною ділянкою, або інші права, зобов'язання за якими ним взято); якщо земля перебуває в заставі, потрібен дозвіл заставодержателя.

Терміни договору оренди землі

Договір оренди землі не може бути укладений більш ніж на 50 років. Якщо термін перевищує цей показник - вважається, що договір все одно припиниться після закінчення 50-річного терміну.

Для деяких видів договорів оренди земельної ділянки встановлено і обов'язковий мінімальний термін:

При оренді с / г землі, або землі для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства, особистого селянського господарства - не менше 7 років, а меліорованих земель, або на яких проводиться гідротехнічна меліорація - не менше 10 років; Для створення індустріального парку на землях державної або комунальної власності - не менше 30 років.

Реєстрація права оренди земельних ділянок

На сьогодні, реєстрація договору оренди землі не проводиться - реєструється ПРАВО оренди. Це важлива відмінність, оскільки, якщо договір вважається укладеним з моменту досягнення згоди з усіх істотних умов, то право орендувати (простими словами право використовувати землю) з'являється з моменту реєстрації ПРАВА оренди. Також, законодавець прописав умову, що земля вважається переданою в оренду виключно після реєстрації такого права на неї.

Для реєстрації, сторонам (або орендарю) необхідно звернутися до реєстратора (нотаріуса, іншого державного реєстратора - в ЦНАП, або виконавчий орган місцевої ради) за місцем знаходження землі. Подати потрібно: Заяву на реєстрацію;

Примірник договору (бажано укласти договір, як мінімум, в трьох примірниках);

Витяг з Державного земельного кадастру (не завжди обов'язково, але як говорилося вище - краще мати при собі);

Квитанцію для оплати адмінзбору за реєстрацію (на даний момент це 0,05 від прожиткового мінімуму, за прискорення термінів реєстрації збір буде вище);

Документи, що ідентифікують заявника.

Реєструють протягом 5-ти робочих днів. Дані про реєстрацію, можна буде побачити в реєстрі прав на нерухоме майно (в електронному доступі, про який говорилося вище, теж), або ж - взявши Витяг з Державного земельного кадастру.

Специфічні види договорів на оренду землі

Свою специфіку мають:

Оренда сільськогосподарської землі, до якої висуваються вимоги щодо мінімальних термінів (*див. вище*), додаткові вимоги щодо екологічного використання землі, існує механізм обміну орендованої землі, і т.д.;

Оренда земель державної, комунальної власності, яка розподіляється на конкурсних засадах, за винятком деяких випадків;

Оренда земельного паю, де затверджена своя типова форма договору оренди земельного паю (Наказ Держкомзему №5 від 17.01.2000 р) та проводиться реєстрація договору, а не права - це пов'язано з тим, що пай не розглядається об'єктом нерухомого майна, на відміну від землі (Постанова КМУ від 24 січня 2000 р. № 119).

Оренда земель під полезахисну лісосмугу, і інші особливі види оренди землі.

У будь-якому випадку, кожен договір оренди земельної ділянки може мати свою власну специфіку - пов'язану як з особливостями статусу сторін, їх довірчих (або ні) відносин, особливостями землі, терміну (на який він укладається), передбачуваними ризиками кожної зі сторін, співвідношенням цільового призначення землі і мети оренди - аж до реального стану цієї землі.

Ірина ТРОФИМЕНКО,
юридичний ресурс «Протокол».

Найчастіші помилки, яких можна припуститися під час внесення добрив восени

Не робіть так!

Непостійний азот

Напередодні осінньої обробки ґрунту треба пам'ятати, що азотні добрива в нітратній формі вносити не можна. Вони легко вимиваються з ґрунту і стають недоступними для рослин. Якщо внести азот в амонійній формі, то за зиму він випарується і стане недоступним для рослин, інформує Ukr.Media.

До весни більшої частини внесеного азоту в кореневому шарі вже не буде. Тому не витрачайте даремно свої гроші, сили і час.

До зимівлі готовий!

При нестачі фосфору рослини погано ростуть і ще гірше зимують. Відомо, що фосфорні добрива вносять восени під перекопування. Так вони будуть ближче до коріння. Але треба врахувати і те, що їхнє засвоєння знижується на кислих ґрунтах, при одночасному внесенні азоту і при температурі нижче +13° С. Зате переборщити з фосфорними добривами дуже складно.

Калій вносять теж з осені, але велика його кількість блокує засвоєння магнію. Виходить, якщо перестаратися з калієм — то отримаєте дефіцит інших елементів живлення.

Господарю

На все свій час

Несвоєчасне внесення добрив теж негативно впливає на рослину. Не варто забувати, що у кожного добрива є свій момент застосування. Так, восени вносять органічні добрива, а на початку літа — азотні. Навесні, в травні, використовують рідкі добрива швидкої дії, а у квітні — повільної.

Придатний чи непридатний?

Слідкуйте за термінами придатності добрив. На кожній упаковці написаний термін придатності. Читайте і дотримуйтеся. Після закінчення терміну дія добрив стає непередбачуваною. Тому треба вкласти в потрібні терміни.

Рівніше...

Під час використання сухих і рідких добрив треба постаратися розподілити їх у ґрунті рівномірно, інакше на окремих ділянках буде надлишок, а на інших нестача.

Буває і так, що підгодівлю проводять правильно, а рослина все одно видає ознаки голодування. Зазвичай, у цьому випадку винна погана погода, невірне визначення кислотності ґрунту.

Дивні ягоди, які ростуть на листках дуба

Зелені кульки на листі дуба. Що це?

Уявіть, ви йдете собі, нікого не чіпаєте, і тут ваш допитливий погляд настигнеться на щось, що ніяк не може залишити вас байдужим. На листочках дуба зі зворотного боку приклеєні якісь дивні кульки. Ознак життя вони не подають, на жолуді вони теж мало схожі. Можливо, їх можна їсти?

Для особливо цікавих природа підготувала сюрприз. Або навіть, Кіндер сюрприз. Але їсти його не варто.

Незвичайні кульки, що можна спостерігати на листочках дуба та інших рослинах, називаються галі. Гал — це будиночок з рослини для різної живності. Якщо розламати таку хату — всередині обов'язково хто-небудь буде. Найчастіше, цим «хтось» стають маленькі горіхотворки дубові, різновид ос.

Але з чого б рослинам робити будиночки для комах? Та ні з чого. Їх ніхто і не питає. Нахабні комашки просто взриваються в листок або гілочку і починають виділяти спеціальні гормони. Вони змушують рослину тканину розростатися на всі боки навколо комах, утворюючи щільну кульку. Механізм мутації дуже схожий на рак у тварин і людей!

В них можуть проживати як дорослі особини, перечікуючи зиму, так і личинки, які готуються до перетворень.

В підсумку виходить велика пухлина, яка служить своєму творцеві одночасно і житлоплощею, і їжею — внутрішня частина гала складається зі смачної поживної м'якоти.

Так ці будиночки виглядають навесні. Всередині, крізь напівпрозорий м'якуш, можна розглядіти камеру з личинкою.

тична сторона цього явища викликає багато питань, бо рослини напевно відчують від цього якийсь дискомфорт. Втім, в живій природі мало хто замислюється про мораль, а тому подібною стратегією виживання користується безліч різних дрібних комашок.

Здоровенькі були!

Мінвода і зуби

Ще 30 років тому ніхто й не міг подумати, що вода з водопроводу незабаром стане непридатною для пиття. Бутильована питна вода, системи зворотного осмосу і кулери тоді здавалися чимось з області фантастики. Мінеральна вода вважається корисною для організму, але як вона впливає на зуби? Ми поставили всі хвилюючі питання лікарю-стоматологу Володимирі Шипков.

Чим мінеральна вода відрізняється від інших видів води?

Насамперед, складом. У звичайній питній воді вміст неорганічних добавок (мікроелементів, солей металів) міститься до 1 г на 1 л. Артезіанські води, зазвичай, містять неорганічні добавки в більшій кількості, але, на відміну від мінеральних, не мають профілактичної дії на організм, тому вживаються без обмежень. Ще є дистильована і газувана вода. Перша не містить домішок, друга штучно насичена вуглекислим газом.

У мінеральних водах кількість мікроелементів значно більша, ніж 1 г на 1 л. Мінералка буває лікувальною (мінералізація перевищує 10 г/дм³), лікувально-питною (з мінералізацією від 1 г до 10 г/дм³) і питною (вміст

неорганічних речовин не перевищує 1 г/дм³). Лікувальні води п'ють курсами, за показаннями лікаря. Лікувально-столові води можуть пити всі, але тільки обмежений час. Столові води мають найнижчу мінералізацію, тому не мають вираженої дії на роботу внутрішніх органів. Їх можна пити щодня.

Чи може мінералка шкодити зубам?

Тільки газувана. Емаль зуба і дентин (тверда тканина зуба, складова його основної частини) повністю складаються з твердих неорганічних речовин. Тих самих, які містяться в мінеральній воді. Але крім цього, газувана вода містить вуглекислий газ у високій концентрації. Мінеральну воду з газом за рівнем кислотності можна порівняти з яблучним соком, оцтом і вином. Її рН (рівень кислотності) дорівнює 3,0, адже у перерахованих вище рідин він варіюється в межах 3,4-3,6. Якщо регулярно пити газувану мінералку, чутливість зубів зростає, а емаль ослабне і втрапить зовнішню привабливість. Уникнути негативних наслідків вживання мінералки з газом можна декількома способами: пити через соломинку, щоб мінімізувати контакт із зубами; полоскати рот відразу після того, як випили воду; відкривати пляшку заздалегідь, щоб вуглекислота вивітрилася (але тоді пропадає сенс газуваної води і можна відразу купувати звичайну).

Попередити високий кров'яний тиск можна, вживаючи певні харчові продукти. Зміна раціону допоможе захистити серцево-судинну систему і запобігти інфаркту та інсульту..

Гранат

Сік гранату має велику кількість корисних властивостей. У тому числі його рекомендують пити людям, які страждають підвищенням тиску. Особливо ефективний гранат у випадках, якщо гіпертонія була спровокована цукровим діабетом, проблемами з сонною артерією і нирками. Однак варто врахувати, що сік принесе користь, тільки якщо він буде натуральним.

Шпинат

Коли причиною стрибків тиску є запальний процес в організмі, дуже важливо вживати шпинат. У його складі присутні компоненти, які зменшують запалення, і відповідно, допомагають привести в норму тиск.

Коріандр

Дослідження, яке проводилося ще 10 років тому, продемонструвало, що коріандр можна застосовувати для лікування підвищеного тиску. Крім того він вкрай корисний для роботи всього організму.

Фісташки

Це найкорисніший вид горіха для гіпертоніків. Він дозволяє знизити рівень поганого холестерину і запобігти підвищеному тиску. Водночас важливо не перевищувати норму споживання фісташок, інакше це може дати зворотний ефект.

Продукти, що знижують тиск

Буряк

Щоб знизити тиск і не допустити нових стрибків, необхідно регулярно пити буряковий сік. При цьому вирішити проблему може саме сік буряка, а не вживання цілого овочу.

Оливкова олія

Фахівці рекомендують людям, що страждають гіпертонією, використовувати оливкову олію для приготування їжі. Ефект можна буде відчутти, якщо олія буде першого віджиму і високої якості.

Насіння льону

Всі, хто страждає захворюваннями периферичних артерій, повинні на регулярній основі споживати насіння льону. Воно володіє накопичувальним ефектом.

Томат

Томати багаті лікопіном. Цей факт робить овоч одним з найбільш корисних при гіпертонії. Щоб захистити себе від підвищення тиску важливо вживати томати в свіжому вигляді.

Каркаде

Цей чай допоможе знизити тиск. Каркаде ефективний навіть при цукровому діабеті. Однак зловживання чаєм може спровокувати різні захворювання печінки.

Обласна щотижнева газета
«ФЕРМЕР ПРИДНІПРОВ'Я»
Свідоцтво про реєстрацію ДП 2161-899Р від 23.02.2017 р.
ЗАСНОВНИК ТА ВИДАВЕЦЬ
ТОВ «Редакція газети «Фермер Придніпров'я»
Голова редакційної ради
Анатолій ГАЙВОРОНСЬКИЙ
Головний редактор Лариса ШАРА

49000, м. Дніпро, вул. Воскресенська, 41, оф.109
786-02-21, 098-183-00-18, 050-968-64-84
e-mail: farmer.gazeta@gmail.com
www.farmer.dp.ua
www.facebook.com/farmer.dp.ua
Друк ТОВ «Видавничий дім «Кераміст»
69057, м. Запоріжжя, вул. Седова, 16
Обсяг 2 друк. арк. Друк офсетний.
Зам. № 2083925 Тираж 10385.

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.
Гонорар сплачується тільки за замовлені матеріали.
Під цим знаком матеріал опубліковано на комерційній основі.
Відповідальність за зміст реклами несуть рекламодавці.
Посилання при передруку на «Фермер Придніпров'я» обов'язкове.
Газета за посиланням використовує повідомлення інформаційних порталів.
ЙОформлення передплати та доставку газети здійснює
Дніпропетровська філія ПАТ «Укрпошта».
Передплатний індекс 60092

Екзотичний сад фермера з Тернопільщини

Іван Мерлавський із Чорткова на Тернопільщині вирощує близько 40 сортів хурми. Перші саджанці цієї культури привіз із США 10 років тому. З них і почалася історія саду, де, крім хурми, сьогодні ростуть персики, абрикоси, ківі, лимони та нектарини. У планах фермера – посадити манго, авокадо, оливи.

Для Тернопільської області хурма – рослина нетипова, її батьківщиною вважають Китай, звідти вона поширилася в Східній Азії, далі – в Японії. Практично всі саджанці хурми Іван Мерлавський закупив у США. За словами фермера, вони морозостійкі – витримують до мінус 26 °С. Вага плодів досягає 200–250 г.

Латинська назва хурми, *Diospyros*, має грецьке походження й означає «їжа богів». Іван Мерлавський вважає, що з хурмою дуже мало клопоту: це рослина, яка не потребує особливого догляду.

Садівник розповів про особливості вирощування хурми: Саджає дерева парами – чоловічої і жіночої статі. В основному плоди ростуть на жіночому дереві, проте є й гібридні сорти.

Для посадки хурми обирає сонячне місце, де немає протягів – за таких умов дерево буде швидко рости і розвиватися.

Після посадки хурму потрібно постійно поливати. Підживлювати хурму слід дуже обережно, інакше дерево різко піде в ріст і не визріє деревина. Недаремно хурма добре росте на бідних ґрунтах.

Ґрунт і листя дерева радить посипати деревним попелом – найкраща профілактика від шкідників. Низ горщиків завжди вистеляє шкаралупами волоських горіхів. Вони найкраще виконують функцію дренажу. Висаджує хурму в торф або спеціальний ґрунт для цитрусових (чорнозем – не підходить).

Хурма зимує в підвалі в контейнерах. У сад її висаджує у травні. Саджанці, які вже плодоносять, зимують надворі, їхні стовбури фермер обмотує для утеплення. Перекопує ґрунт навколо дерева: хурма любить спущену землю.

Урожай свого саду господар продає на місцевому ринку.

Із екзотичних фруктів пан Мерлавський також вирощує зіфіс, а в найближчій перспективі планує посадити манго, авокадо та оливи.

Перспективи хурми в Україні

Рід хурми налічує понад 200 видів деревоподібних рослин. За невеликим винятком, вони вічнозелені, ростуть у вологих тропіках і субтропіках. У багатьох з них цінна деревина (чорне дерево), у деяких – їстівні смачні плоди, які місцеве населення вживає в їжу.

Через високу теплолюбність абсолютна більшість цих видів не має господарського значення для України. Але три листопадних найбільш холодостійких видів хурми можуть рости і плодоносити в наших ґрунтово-кліматичних умовах.

Хурма звичайна або кавказька

Її природний ареал переривчастий, простягається від Японії через Північний і Центральний Китай і доходить до Закавказзя. Це лісова дводомна рослина, висота дерева може досягати 30 м, а діаметр стовбура – близько 1 м. У сприятливих умовах живе понад 100 років. Майже не створює кореневої порослі. Деревина кавказької хурми дуже цінується. Плоди її дрібні, до двох см в діаметрі, при повному дозріванні чорні. Дозрівають в кінці жовтня – початку листопада. Хурму цього виду ніде не використовують як плодону культуру.

У місцях, де вона поширена, населення вживає в їжу плоди з дикорослих дерев. В Україні вона зрідка зустрічається в колекційних насадженнях ботанічних садів і дендраріїв. У південних областях росте деревом, періодично підмерзає. У міру просування на північ переходить в порослеву форму. Має добре розвинену мичкувату кореневу систему і тому добре приживається при пересадці. Однорічні сіянці навіть при середньому рівні агротехніки легко досягають необхідних для окулірування розмірів. Хурма кавказька – прекрасна підщепа, проте не надто холодостійка.

Рослини витримують пониження температури тільки до -22 °С. Крім того, вона несумісна з сортами хурми віргінської. Цей вид – основна підщепа хурми східної в зоні її промислової культури (в субтропіках), але в умовах України абсолютно непридатний для господарського використання. Більшість імпортованих саджанців хурми східної (так званий «корольок» тощо), особливо з Росії і Криму, вирощують саме на хурмі кавказькій, тому потрібно бути уважними при купівлі посадкового матеріалу. Обидва компоненти таких

Хурма

Хурма доживає до чотирьохсот років

саджанців, як підщепа, так і прищепа, годяться для вирощування тільки в субтропіках і найбільш теплих регіонах з помірним кліматом, в наших же умовах вони абсолютно не зимостійкі.

Хурма східна

Дерева хурми східної доживають до 400 років. Саме з цим видом хурми ми знайомі найкраще, оскільки щодня бачимо її плоди на ринках і в магазинах. Це цінна плодова культура, одна з провідних в Китаї, Кореї та Японії. В останні десятиліття до неї проявили інтерес і інші країни. Виробництво східної хурми зростає, причому навіть в тих країнах, де її історично ніколи не вирощували, – в Ізраїлі, Іспанії, Італії, Бразилії та інших. Батьківщина хурми східної – гори Центрального і Північного Китаю, там до цих пір зустрічаються її дикі форми. Висота дерев цього виду – 12-15 м. Більшість рослин дводомні, тобто дерева або чоловічі, або жіночі. Однак у досить великій кількості сортів східної хурми на одному дереві можуть рости і чоловічі, і жіночі квітки, зустрічаються і двостатеві, у яких є пильовики і тичинки. Поширена також партенокарпія – здатність формувати безнасінні плоди без запилення. Хурма східна – надзвичайно врожайна культура, в сприятливих умовах з одного дерева можна зібрати до 500 кг плодів. Маса одного плоду може досягати 500 г і навіть більше. Плоди, в залежності від сорту, можуть бути солодкими, терпкими і варіювати між цими смаками. Плоди терпких сортів стають придатні для вживання (знижає терпкість) тільки після розм'якшення, незалежно від кількості насіння в них. Таких сортів – більшість. У «солодких» сортів не тільки стиглі, але і зелені, недостиглі плоди зберігають солодкий смак, незалежно від кількості насіння в них. Сортів з солодкими плодами мало і вони менш зимостійкі, ніж терпкі. У сортів з варіаціями від терпкого до солодкого смак залежить від кількості насіння – плоди бувають солодкими тільки при наявності в них трьох і більше насінин. Найпоширеніший з подібних сортів

– Хіакуме, відомий у нас як «корольок». За харчовими, дієтичними і лікувальними властивостями плодів хурма східна займає перше місце серед плодів культур помірної зони і дуге серед субтропічних. В умовах сухого клімату, на відміну від традиційних плодів рослин, вона практично не уражається шкідниками і не хворіє, відповідно, її дерева не потрібно обробляти захисними хіміпрепаратами. Це дає можливість отримувати екологічно чистий урожай з низькою собівартістю. Дерева її надзвичайно довговічні – доживають до 400 років. Але їх продуктивний період становить близько 50 років, в плодоношення вони вступають на 4-6 рік після посадки. У світі налічується близько 2000 сортів хурми східної. Найбільш зимостійкі з них здатні, в окремих випадках, витримувати короточасні пониження температури до -22 °С. Хурма східна належить до культур холодних субтропіків, також може зростати в регіонах з помірним кліматом. Найбільш сприятлива місцевість для її культивування в наших широтах – Південний берег Криму. Садівники-аматори вирощують східну хурму і за його межами. Необхідно відзначити, що в цілому в Україні дуже мало місць з сприятливими кліматичними умовами для вирощування навіть найбільш ранньостиглих і холодостійких сортів хурми східної. Серед них окремі теплі райони Закарпаття і придунайський регіон Одеської області, який вже відноситься до ризикованих. А значить – східна хурма в Україні швидше виняток, ніж норма, незалежно від підщепи, навіть найбільш зимостійкої та потужної. Це підтверджує і наш багаторічний досвід інтродукції хурми східної в далеко не холодній Херсонській області, на Державному підприємстві «Дослідне господарство «Новокаховське». Тут пройшли випробування близько 120 сортів хурми різного походження, причому на скелетоутворюючій підщепі хурми віргінської. У ті чи інші періоди вони показали різну зимостійкість. Але не вдалося виявити жодного сорту, придатного хоча б для аматорського вирощування в цій місцевості, не кажучи вже про промислове культивування. Навіть два найбільш зимостійких сорти плодоносили тільки після двох теплих зим, які випали поспіль. Тобто за 10 років вирощування ми всього в двох-трьох випадках отримали незначний урожай. Зараз продають саджанці відомих сортів хурми віргінської, наприклад, Корольок або Дзендзі мару (Шоколадниця), але отримати з них будь-який урожай в нашому кліматі просто не вийде. Хурма східна в Україні, за межами ПБК, Закарпаття і теплих придунайських районів Одеської області, непридатна ні для промислової, ні для аматорської культури.

Хурма віргінська

Найбільш зимостійкий вид роду хурми і тому найбільш цікавий для нас. Згідно з літературними даними, деякі форми хурми віргінської у себе на батьківщині без пошкодження витримують морози до -35 °С (а в окремих випадках ще нижче). Але ці форми найзимостійкіші з можливих, оскільки природний ареал виду тягнеться від тропіків Флориди, де випадає 2500 мм опадів, до Великих озер з їх помірним кліматом (він найбільш близький до нашого Півдня), де випадає всього 800 мм. Крім дуже різного клімату, ґрунтового покрив на цих територіях теж неоднорідний. Тому закономірно, що вид поліморфний – в першу чергу, за біометричними показниками рослин і, зокрема, плодів. Його різні екологічні форми відрізняються один від одного і за такими показниками, як зимостійкість і тривалість вегетаційного періоду.

Хурма віргінська Prok

У природному середовищі висота дерев хурми віргінської в середньому становить 16-18 м, іноді в сприятливих умовах вони досягають 30 і навіть 40 м. Діаметр стовбура – 45 см (рідко до 1 м). Висота плодоносних сортових дерев в умовах України не перевищує 3 м, приблизно такий же діаметр їх крон. Дерева формують багато кореневої порослі і це їх великий недолік, оскільки хурму віргінську застосовують в якості підщепи. Однак поява порослі та інтенсивність її зростання носить індивідуальний характер. У одних дерев вона з'являється на 4-5 рік життя, у інших на 10-15-й, потужність і густина пагонів теж неоднорідна – зустрічаються як невеликі окремі паростки, так і суцільна поросль. Хурма віргінська – світлолюбна і вологолюбна культура, але добре переносить повітряну посуху при наявності вологи в ґрунті. Бажано захищати її від східного і північного вітру як влітку, так і взимку. До родючості ґрунту порівняно не вимоглива. Краще за інші плодів рослини переносить перезволоження ґрунту і високий рівень стояння ґрунтових вод. Цей вид тільки дводомний, тому в насадженнях хурми віргінської, крім жіночих, повинні бути і чоловічі дерева.

Пишіть:

49000, м. Дніпро,

вул. Воскресенська, 41, оф.109

Дзвоніть:

(056) 786-02-21,
098-183-00-18,
050-850-72-74

Передплатити

«Фермер Придніпров'я» можна у будь-якому поштовому відділенні області до 25 числа щомісяця. Передплатний індекс 60092.